

Jaarverslag trektelposten 'De Duinbrug' & 'Spanjaardduin'

Het seizoen 2025 ligt zo goed als achter ons, een goed moment voor een reflectie op wat we allemaal voor de lens kregen. Na een geweldig najaar op telpost 'Duinbrug' vorig jaar werd er dit seizoen vooral en vaak geteld van op de op één na hoogste duintop van de Belgische kust. Het Spanjaardduin, 28.5m boven zeeniveau, da's zo'n 10 verdiepingen – een indrukwekkend uitzicht is op die manier verzekerd natuurlijk, met aan de voorjaarszijde de duinpannen van het Paelsteenveldreservaat en aan de najaarszijde de depressie van het golfterrein. In het voor- en najaar betekent dit een zicht van ruim 270° - enkel gehinderd door een boomzone langsheen de verbindingsweg De Haan – Oostende, deze boomzone zou trouwens op termijn ook mogelijks verdwijnen in het kader van duinherstel wat zou resulteren in een 360° view op quasi 30 meter hoogte !

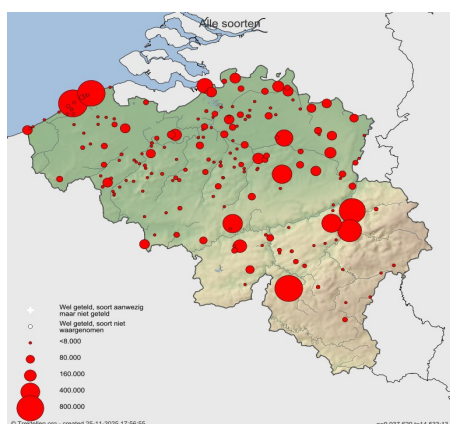

Fig. 1 Resultaten telposten in België

© trektellen.nl

Afb. 1 'A room with a view' - najaarszijde van het Spanjaardduin

Onze ervaringen van vorig seizoen op de 'Duinbrug' leerden ons dat, door de ligging van de telpost net vóór Oostende in het najaar of net ná Oostende in het voorjaar, en de toenemende hoogbouw aan de zeezijde van het havengebied, veel vogels kiezen voor een route over het binnenland van Oostende. Daarom leek het ons aangewezen om een iets noordelijker gelegen telpost te bezoeken. Het uitgestrekte Spanjaardduin werd zo'n 35 jaar geleden immers ook al regelmatig als telpost gebruikt.

Afb. 2 Noordse Pijlstormvogels voor de 'Duinbrug'

© Geert Jonckheere

Al mag het belang van telpost Duinbrug zeker niet onderschat worden bij typische 'seawatch' dagen, een goede ligging en behoorlijk uitzicht nabij de havendammen leveren zeer vaak mooie aantallen zeldzamere soorten op. Het is namelijk een erg geschikte locatie die dicht genoeg bij de zee / branding ligt om mooie waarnemingen op te tekenen.

De cijfers:

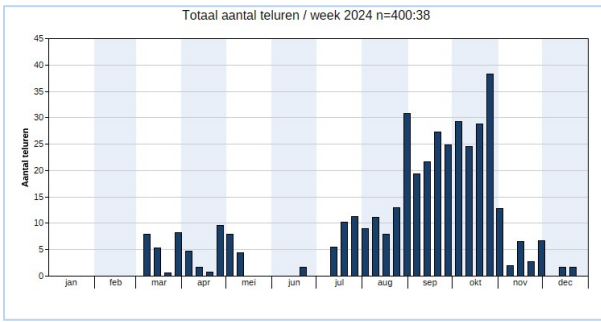

Fig. 2 Teluren 'Duinbrug' 2024

© trektellen.nl

geteld uur, verdeeld over zo'n 151 waarnemingssoorten (waartoe dus ook de niet 100% zekere determinaties behoren zoals 'lijster spec.' of 'vink spec.')

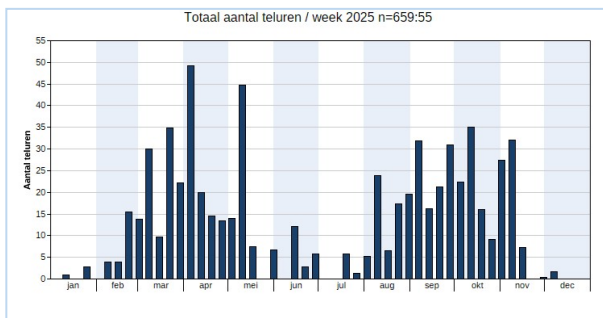

Fig. 3 Teluren 'Spanjaardduin' 2025

© trektellen.nl

overtrekkende zangvogels in het najaar. Vink en Spreeuw zijn hier traditioneel de koplopers, resp.

310.886 ex. en 280.717 ex. – goed voor 67% van alle waargenomen vogels !

Afb. 3 Spreeuwentrek over Spanjaardduin

© Yves De Saedeleer

Afb. 4 Sijsjes op trek aan de Spanjaardduin

© Bregt Desmet

Als we rond de cijfers werken dan is een vergelijking met eerdere jaren belangrijk. Als referentie gaan wij uit van de tellingen van 2024 op de Duinbrug, omdat er toen voor het eerst ook een echte najaarscampagne van start ging op deze telpost. Er werden toen over het volledige seizoen zo'n 400 uren aan tellingen opgetekend, en dit resulteerde in zo'n 312.681 waargenomen vogels in voor- en najaar samen. Dat is een gemiddelde van 781 vogels per

Als we dit nu gaan vergelijken met het seizoen 2025, waarvan er geen eerdere gestructureerde tellingen beschikbaar waren voor het Spanjaardduin (SPD), blijkt dat deze keuze een belangrijke stap was in de waarnemingen. Op de beide telposten samen werden 756 teluren gepresteerd (Duinbrug 98 + SPD 660) met een totaal aan 874.539 (SPD 859.846 - Duinbrug 14.693) waargenomen vogels over zo'n 225 soorten en verzamelsoorten (de spec. soorten dus).

Dit komt neer op zo'n 1.156 waargenomen vogels per teluur!

Ook de 67.168 Graspiepers zijn zeker het vermelden waard, allemaal soorten die zowel in het voorjaar als in het najaar in grote aantallen de kustroute opzoeken om op hun bestemming te geraken. Minder verwacht in het seizoen 2025 waren de geweldige aantallen Sijs die dit najaar de telpost SPD voorbij kwamen, Sijs is nu niet echt een uitzonderlijke doortrekker, maar de aantallen van dit najaar gaven ons toch allemaal het gevoel dat het er wel erg veel waren dit najaar (13.333 ex. met één dag van 1.980 ex.)

Het belang van onze Belgische kust als migratiecorridor is natuurlijk al veel langer bekend bij de wetenschappers en veldwaarnemers. Het is namelijk zo dat bij gunstige windrichtingen de zee als een natuurlijke barrière fungeert die de vele doortrekkende vogels netjes langs onze kustlijn leidt. Uit onderzoek in het verleden blijkt ook dat hoe verder men in het voorjaar naar het noorden opschuift hoe meer soorten en aantallen er gezien worden (bijvoorbeeld de 'Fonteintjes' en 'Breskens'), en in de omgekeerde

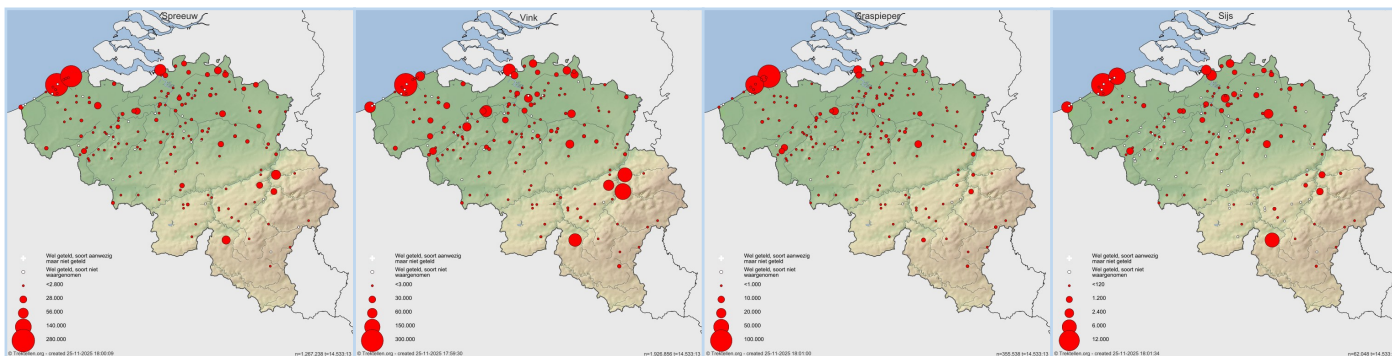

Fig. 4 Het belang van de Belgische kust als migratiecorridor voor vier referentiesoorten (Spreeuw, Vink, Graspieper en Sijs)

© trektellen.nl

richting in het najaar blijkt dat bijvoorbeeld de telposten aan de Westhoek ook stevast hogere aantallen vogels halen van de vier referentiesoorten die we hierboven aanhalen als er toevallig op de 'top'-dagen simultaan geteld word met de telposten in Bredene en Zeebrugge. Toch valt of staat de resultaten-tabel met een veelvuldige aanwezigheid op de telposten, niet altijd evident daar zeer veel tellers niet in de mogelijkheid zijn om 'dagelijks' een telpost te bezetten. Een ander gekend fenomeen is dat op voorspelde 'topdagen' heel erg veel gelegenheids-tellers de best bekende telposten gaan opzoeken, dit levert zo goed als altijd bijzondere aantallen en/of soorten op, telposten die op zo'n dagen meer dan 20 actieve tellers aanwezig hebben zijn niet uitzonderlijk. Dit is iets wat wij op de Bredense telposten meestal niet meemaken, deels omdat onze telposten minder bekend zijn bij het grotere publiek. Wat wij wel hebben kunnen genieten dit jaar waren de vele gelegenheidsbezoekers die een paar uurtjes kwamen genieten van al het moois dat vogelmigratie te bieden heeft, met zeker en vast de mensen uit Limburg en het Gentse in de grootste aantallen. Het unieke uitzicht op het Spanjaarduin is hier niet vreemd aan natuurlijk.

Afb. 5 360° view van de Spanjaardduinen & Paelsteenpanne reservaat - 28,5 meter boven de zeespiegel, na de omgevingswerken door ANB in juli 2025

© Yves De Saedeleer

De opvallendste soorten:

Naast de massaal doortrekkende soorten zijn er op elke telpost natuurlijk ook vaak 'opvallende soorten' te zien, hiermee worden de minder algemene of extreme aantallen van meer algemene soorten bedoeld. Bij die extreme aantallen viel het in het najaar van 2025 op hoeveel Sijs er werd waargenomen, er was duidelijk sprake van een invasieve trend bij deze soort.

Ook Pimpelmees was ongelooflijk aanwezig in het najaar, bij ons iets minder opvallend, omdat we op telpost Spanjaardduin zeer laat de route net op de grens van polders en duingordel hebben opgemerkt, maar de opvallende doortrek van Pimpelmees was doorheen het ganse land opmerkelijk.

Bij de opvallende soorten horen zeker ook de Lepelaars, zo goed als zeker één van de meest spectaculaire doortrekkers in zowel de voor- als de najaarsmigratie. Weinigen zijn niet onder de indruk als deze soort op doortrek gaat, ellenlange witte lijnen 'lepels' over zee, duin, polders en hinterland. Een soort die doorheen gans Vlaanderen migreert, maar met de beste kaarten voor de kust. 4.941 exemplaren werden er in 2025 waargenomen langs de telposten, met één piekdag op 19 september met 1.893 exemplaren!

Andere soorten waarvan wij dit seizoen opmerkelijke aantallen hebben kunnen waarnemen zijn de iets grotere 'flappers', vogels met een erg herkenbaar, groter vliegbeeld dan de vele zangvogels. Hierbij denken we vooral aan reigerachtigen en roofvogels – steltlopers – ganzen en zwanen – Jan-van-Genten, meeuwen, sternen, jagers en pijlstormvogels.

Afb. 6 Aalscholvers op doortocht

© Bregt Desmet

Een soort die uiteraard heel erg aanwezig is aan onze kust zijn bijvoorbeeld Aalscholvers, waarvan er ruim 17.883 werden waargenomen op trek, maar waarvan we er in de maanden december en januari ook dagelijks zo'n 1.700 op foerageertrek zagen voorbij de telposten komen, meestal in een tiental afzonderlijke groepen tussen 8:45 en 10:30 – héél opmerkelijk en gemakkelijk om te zien.

Zo ook werd onze kust dit najaar in een korte piek de route bij uitstek om Rotganzen waar te nemen (9.693 ex. met een piekdag op 12 oktober met zelfs 7.740 ex. op één dag).

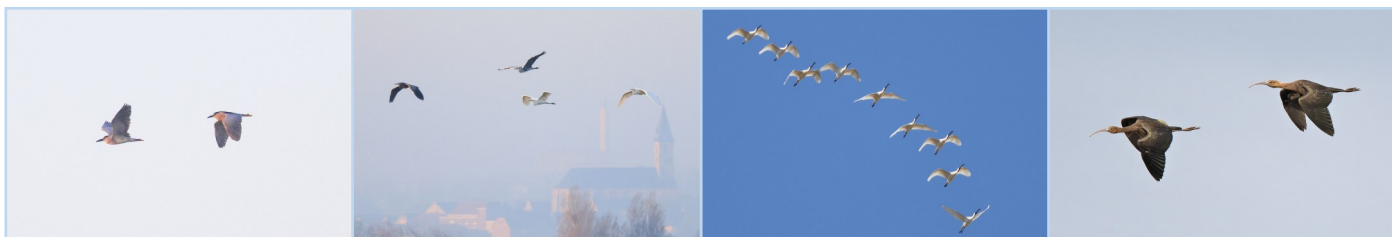

Afb. 7 Rotganzen migratie

© Bregt Desmet

Anderzijds waren op telpost Duinbrug ook een paar geweldige 'seawatch'-dagen te noteren dit najaar. Samen goed voor zo'n 1.607 exemplaren echte 'zeesoorten' – waaronder 1055 ex. Jan-van-Gent, 353 Noordse Pijlstormvogel, 72 Grauwe Pijlstormvogel, 58 alkachtigen, 23 jagers en dan ook nog 45.848 meeuwen (22.168 ex. Kokmeeuw & 20.214 ex. Kleine Mantelmeeuw).

Bij de meest gesmaakte soorten horen ook zeker de verschillende soorten roofvogels en reigerachtigen. Heel vaak blijkt ook dat een telling die sterk begint 's morgens vroeg met veel reigerachtigen ook vaak een bijzonder aantal roofvogels oplevert later op de dag. Zo werden 1563 ex. (Kraanvogels, diverse soorten reigerachtigen, Ooievaars alsook Ibissen) waargenomen, waarvan 1.058 Blauwe Reigers! Bovendien werden we getrakteerd op 23 Kraanvogels, 3 Flamingo's, 19 Kleine Zilverreiger, 92 Ooievaar, 1 Zwarte Ooievaar, 6 Zwarte Ibissen, 6 ex. Kwak, 94 Purperreigers en nog een handvol soorten die niet 100% met zekerheid op naam gebracht werden.

Afb. 8 tot 11 [Kwak] - [Purper-, Blauwe- en Grote Zilverreigers] - [Lepelaars] - [Zwarte Ibis]

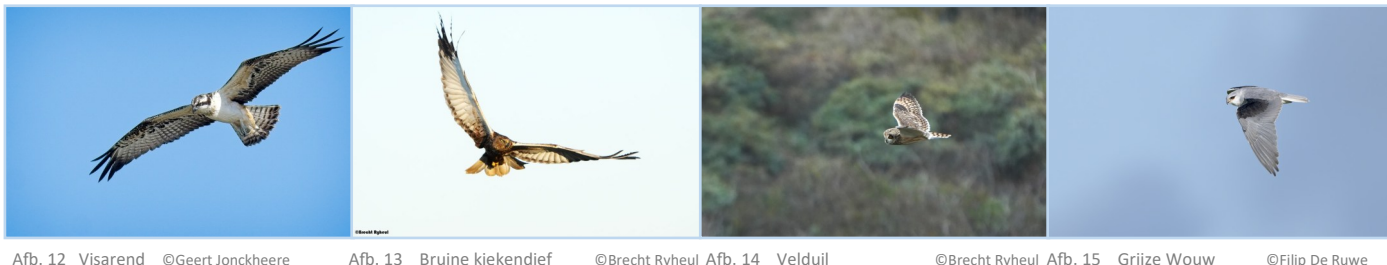
© Bregt Desmet & Filip De Ruwe (Zw. Ibis)

Bij de (nacht)roofvogels was het zeker niet minder te noemen in het seizoen 2025. In totaal werden samen zo'n 1.407 ex. gezien van 16 soorten, en dan nog een 7-tal ongedetermineerde soorten, zoals bijvoorbeeld 'Buizerd/Wespendief' of 'Valk spec.'

De bijzonderste soorten die hier vermeld mogen worden zijn soort voor soort echte toppers zoals Dwergarend (1 ex.), Grijze Wouw (1 ex.), Zwarte Wouw (5 ex.), Rode Wouw (5 ex.).

Bij de jaarlijks terugkerende 'krenten' horen zeker ook de 17 ex. Visarend en zeker ook de 15 ex. Velduil. En in het najaar kregen we ook 1 Havik over de telpost, recht uit zee !

Bij de algemene soorten valt zeker ook 460 ex. Bruine Kiekendief te vermelden alsook 211 ex. Buizerd.

De 'krenten':

Zoals hier net boven aangegeven, waren er echter ook behoorlijk wat 'krenten in de pap' waar te nemen. Echte uitblinkers hierbij waren 2 ex. Hop in het najaar, waarvan ééntje het duidelijk niet kon vinden met de aanwezige Zwarte Kraaien en Eksters, en ook 1 ex. Bijeneter, totaal onverwacht en eerst foeragerend om nadien door te trekken naar NO, soorten die stuk voor stuk tot de verbeelding spreken op een telpost. Samen met de Dwergarend en de Grijze Wouw - die uit volle zee aan land kwam gevlogen, zijn dit geweldige waarnemingen die de tellers hun dag echt naar een 'next level' lichten. Ook 4 ex. Lachstern - waarvan bij één waarneming ook het geluid opgenomen werd, waren indrukwekkend. In het najaar, tijdens de 'seawatch', ook nog Vaal Stormvogeltje (2 ex.), Vale Pijlstormvogel (1 ex.) en Kleine Alk (3 ex.). Maar ook Bokje (1 ex.), Reuzenstern (13 ex.) - zowel in het voorjaar als het najaar, Buidelmees (2 ex.), Baardman (3 ex.), Siberische Boompieper (1 ex.), IJsgors (2 ex.) gaven aanleiding tot meerdere vreugdekreten en opwinden aller aard.

(De meeste van de hierboven afgebeelde foto's zijn vaak onder slechtere omstandigheden genomen en eerder illustratief bedoeld zijn - met dank aan Filip De Ruwe voor het invullen van een aantal soorten)

Afb. 21 Trektellen in het voorjaar op Spanjaardduinen

Eerder in dit overzicht werden reeds de teluren besproken, een indrukwekkend aantal voor 2 telposten samen, het mag gezegd worden. Maar er valt ook nog wel iets over te vertellen hoe de organisatie en afspraken rond tellingen de gehele inzet en telinspanningen een extra boost geven gedurende het volledige seizoen. Vaak kunnen mensen eens 'niet komen tellen', en dan nemen andere tellers dit vrij gemakkelijk over om op die manier de telpost toch maximaal te bezetten. Ook mag het belang van het aantal effectieve tellers op een telling niet onderschat worden, het is immers evident dat meer ogen automatisch zorgen voor meer waarnemingen en dit zeker over een breder gezichtsveld. Mochten we het aantal getelde uren extrapoleren via het aantal actief aanwezige tellers dan zouden de aantallen in een ander perspectief komen te staan. Zo valt het hoger aantal verschillende soorten op zo'n druk bezette 'TOP-teldagen' meer dan waarschijnlijk perfect samen met het hoger aantal effectieve tellers. Niet noodzakelijk hogere aantallen vogels maar veel eerder meer soorten op een telling. Iets om in de toekomst eens grondig uit te spitten en monitoren.

Uiteraard streeft ons team, net zoals alle andere telposten, om steeds zo vaak en zo goed mogelijk aan de slag te gaan op de 'ideale' dagen. Soms zijn we met net genoeg, soms met te weinig, voor het aanbod van de dag, we zijn echter nooit met 'teveel' actieve tellers. We mikken zeker niet op 50 of meer tellers op de telposten, maar soms kijken wij met grote ogen naar wat onze collega's in de Fonteintjes of zelfs Breskens voor elkaar krijgen, uiteraard in het achterhoofd houdend dat dit telposten zijn met het statuut 'Monument', met een staat van dienst die verschillende decennia overspant. Onze telpost is groeiende, actief en gewoon ook een heerlijke plaats om een leuke hobby uit te oefenen. En dat het ook gewoon kan op die manier bewijst het aantal waargenomen soorten en exemplaren in 2025.

Intussen was onze groep ook bezig met het uitbouwen van een community via de sociale media

-> [Trektelposten Duinburg - Spanjaardduin Bredene](#))

En het bouwen van een spraakinvoer-app (enkel voor Android 13+) gekoppeld aan de website van

-> [Trektellen.nl](#) - Info via [Yves](#)

Rest ons nog om de vaste tellers te bedanken (Brecht, Bregt, Dirk, Maxim, Bart en Yves) alsook Filip De Ruwe en Geert Jonckheere voor een aantal illustratieve foto's van enkele soorten die wij niet (of niet mooi genoeg) hebben kunnen vastleggen op foto. Maar ook Agentschap Natuur & Bos en Natuurpunt voor het vrijwaren van het duingebied van exoten verdienen een bloemetje.

Een mooi seizoen voor een eerste jaar op het Spanjaardduin, en een bevestiging dat de 'Duinbrug' waardevol blijft om over zee te turen. Op naar seizoen 2026!